

גנזי המלך

ארבע כנסות

קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת

258

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"וַיִּקַּח קֶרַח בֶּן יִצְחָר בֶּן קָהָת בֶּן לֵוִי... וְאוֹן בֶּן פֹּלֵת בְּנֵי רְאוּבֵן"

להתרחק מן המחלוקת

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

"וַיִּאמֶר ה' אֵלַי רַב לָךְ" (דברים' ג) ע"כ.

הרי שנתבע משה רבנו על מה שאמר לקרח ועדתו "רַב לָכֶם". ואם היתה כונתם מתחילה ועד סוף, רק שררה וכבוד, איך יתכן שיתבע משה רבנו על מה שאמר להם; "רַב לָכֶם" והלא בקשת משה רבנו היתה רק רדיפה אחרי המצוות

ובקשת המעלה. ואיך יתכן לומר לו; "רַב לָךְ" כגמול על מה שאמר: "רַב לָכֶם" שלא יבקשו שררה.

על כרחך לומר שגם הם בתחילה בקשו מעלה רוחנית. ועל זה אמר להם משה רבנו שאין להם לבקש גדולה יתרה רוחנית שלא ניתנה להם ויש להם להסתפק במעלתם שזכו אליה. ולכן נתבע משה רבנו על שהוכיחם בלשון: "רַב לָכֶם". מפני שלא יתכן לומר לשום אדם מישראל, שרב לו במעלתו שזכה אליה עד היום ואין לו להגביה לבו בדרכי ה' לבקש מעלה יותר גדולה, כש"כ לאנשים גדולים ויחידי סגולה בישראל, כי אין גבולות בזה וכל אדם מישראל חייב שיהיו עינוהי מטייפין למעלה למעלה.

וכאמרם (בתדב"א כה): "חייב אדם לומר: "מתי יגיעו מעשי, למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב"? אולי בכ"ז תעלה בידו. וכזו היתה התביעה על מרע"ה שאמר לבני לוי: "רַב לָכֶם". ועל זה נענה במדה כנגד מדה, שאמר הקב"ה גם לו:

המשך בעמ' 2 <<<

לשמה היתה חסרה להם לקרח ועדתו? והלא מרדו במשה רבנו וניאצו את ה' ונהיו לרשעים גמורים! ואיך אפשר ללמוד ממחלוקתם, את הגריעותא של שלא לשמה במחלוקת?

אכן נראה שהתורה ירדה לסוף דעתם של קרח וכל עדתו מה היתה תחילת מחלוקתם. וכשאלת חז"ל: 'קרח שפקח היה, מה ראה לשטות זו?' גם התורה העידה שהיו אנשים גדולים; "נְשִׂאֵי עֲדָה קְרָאֵי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שָׁם" (במדבר' טז). ואיך ירדו למדרגה שפלה כזו? וגילתה לנו המשנה סודו של דבר; כי ה'שלא לשמה' הוא שהיה בעוכריהם. כי מחלוקתם לא היתה בתחילה מחלוקת בעלמא של בקשת שררה וכבוד, כי אם מחלוקת של בקשת המעלה על שנשללה מהם מעלת כהונה גדולה ולא זכו אליה, כמו שזכה לה אהרן ובניו אחריו.

וכן איתא בגמרא ('סוטה' יג): "וַיִּאמֶר ה' אֵלַי רַב לָךְ" תניא; א"ר לוי: "ברכ בישר, ברכ בישרוהו. ברכ בישר: 'רַב לָכֶם בְּנֵי לֵוִי'. ברכ בישרוהו, דכתיב:

'כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים. ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים. איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים? זו מחלוקת הלל ושמאי. ושאינה לשם שמים? זו מחלוקת קרח וכל עדתו' (אבות' ה). הכלל הוא: 'לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אפילו שלא לשמה.

שמתוך שלא לשמה, בא לשמה' ('פסחים' נ:). אבל במחלוקת אפילו במקום מצוה, כגון; לחלוק על הרשעים והכופרים, או לחלוק בהלכות התורה, מצותה היא רק לשמה! ושלא לשמה אסורה היא איסור גמור! מפני שבמחלוקת אין הכלל ש'מתוך שלא לשמה, יבוא לשמה', אלא שמתוך שלא לשמה, תתגבר אש המחלוקת ותחריב את העולם.

וזהו שמסיימת המשנה כי רק 'מחלוקת שהיא לשם שמים, סופה להתקיים'. שמביאה לדברים רצויים ושני הצדדים חיים על ידה, מה שאין כן ב'מחלוקת שאינה לשם שמים, אין סופה להתקיים'. בסופה אין תקוה שיבואו לשמה ויהיה ממנה קיום, שממנה אין באין לידי לשמה לעולם. וממילא לא יצא מזה קיום, אלא חרבן והרס. ולפיכך אסורה היא המחלוקת, שלא לשם שמים, באיסור גמור.

אלא שיש לשאול, מה ראתה המשנה להעמיד זה לעומת זה, את מחלוקת הלל ושמאי ומחלוקת קרח? תנאים גדולים לעומת רשעים גדולים. והכי רק מעלת

"וַיִּקַּח קָרַח בֶּן יִצְחָר בֶּן קָהָת בֶּן לֵוִי... וְאוֹן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן"

ראייתם, ראייתם, ראייתם, רוח הקדש כאמרם ז"ל, גם הם כיון שנתגנבה בהם מתחילה מחשבה פסולה של שלא לשם שמים, מה עלתה להם ומה מר היה סופם. וזהו למוד נשגב לכל באי עולם, ש"אל יתהלל חכם בכחמתו" ('ירמיה' ט) ולא צדיק בצדקתו ולא בעל רוח הקדש ברוח קדשו, לרמות בנפשו כי ראוי הוא להחזיק במחלוקת כפי שתעלה על דעתו, כי כל המעלות היו אצל קרח ועדתו וראה מה היה בסופם.

ואין ראוי להחזיק במחלוקת, אלא זה שבדק וחקר את לבבו חקירה אחרי חקירה ובדיקה אחרי בדיקה, מאה פעמים ואחד ואז אם יעמוד על כנות לבבו ויושרו וימצא את מחשבתו טהורה ונקיה מכל שמץ פסול ונגיעה כל שהיא ויהיה בטוח בתכלית הבטחון בלי שום ספק כל שהוא וכמו שהיה אצל קרח שראה שושלת, אין לו שום נגיעה וחשש נגיעה, אלא כולו טהור ונקי ומכוון אל האמת ולכבוד שמים ולא לכבוד עצמו כלל, אז יוכל להכניס עצמו במחלוקת ומחלוקת כזו 'סופה להתקיים', כי סופה קיום וחיים לעולם.

עלינו לקחת מזה מוסר השכל גם לנו, כי כשם שחייב האדם לירא שלא יסיתוהו לבו לעשות הרע, יתר על כן צריך לירא שלא יטעהו לבו ולא יקחהו לבקש את הטוב יתר על המדה. ולא יעבור את התחומים שקבעה לו התורה ולא יסיג גבולי עולם שהציבה התורה. וישמור נפשו שלא יפול בפח לבו הטועה ומטעה אותו בכל מיני טעות. כמו שאירע לקרח ש'עינו הטעתו ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו' (רש"י 'במדבר' טז א). עד שפקח זה נכנס לשטות זו, ליפול 'מאיגרא רמא, אל בירא עמיקתא'.

הלא יחרד לב האדם בזוכרו מה עלול הוא לעשות לנפשו, שעלול הוא להיות כאויב הגדול ביותר בעולם. וידעיה זו עלינו לשנן בלבנו שנזכרה תמיד ולא נסיח דעתנו ממנה אף לרגע, כי רק היא דרך ההצלה להשמר מן הסכנה. ולזה הרחיבה התורה וחז"ל בפ' הפרשה לכל צדדיה רוחבה ועומקה, למען העמיד את האדם על האמת במצב לבבו והרשת הטמונה לרגליו, גם לגדול שבגדולים והקדוש שבקדושים, כדי שהתורה תהיה נר לרגליו ולאורה יסע וילך בכל ימי חייו, עד שיבוא בשלום למחוז חפצו "לאור באור חיים" ('איוב' לג) עד העולם. ■ ('דליות יחזקאל')

איך ובאיזה צורה תהיה מעלת הכהונה גדולה?! אלא שהריון היה, מי ראוי להיות כהן גדול, אם רק אהרן הכהן שבחרו ה', או גם אחרים בכלל, "פי כל העדה פלם קדשים וכתוכם ה'" ('במדבר' טז) והשכינה שורה בתוך כולם ולפיכך כולם ראויים לשרת בכהונה גדולה ולמה נבחר אהרן דוקא?.

כאן היה המקום שיתגנב ללבם ה'שלא לשמה' וכמשו"ל (במ"ר): שראה שושלת גדולה, היינו; עינו הטעתו שלא ראה שהוא דן בכבוד עצמו וגדולתו ודימה בנפשו שהוא דן שאלה מופשטת במשפטי הכהונה בישראל. ומחלוקתו עם משה רבנו דומה היא למחלוקתם של הלל ושמאי 'וסופה להתקיים' ולהביא קיום וברכה לעולם כמו המחלוקת של הלל ושמאי. אך טעה בזה ולא ראה את לבו באספקלריא המאירה שראוי לגדולי עולם שיסתכלו בה ולא ירד לעמקי לבבו, על דרך "אני ה' חקר לב בוחן פליות" ('ירמיה' יז). ולא ראה את לבו כמו שראו אותו בשמים.

וכבר אז"ל: "ויקח קרח" 'לקחו לבני' (רש"י). כלומר: שלא היה בזה לבו ברשותו כדרכם של הצדיקים, אלא הוא היה ברשות לבו. והטעהו לבו לחשוב כי דינו דין אמת ואין לו במחלוקתו שום ענין אחר, אלא להעמיד האמת על תילה. אבל לא כן היה! אלא היה ברשות לבו ובלבו היתה כונה טמירה ונעלמה של תשוקה להיות כהן גדול ולרשת שררה וגדולה בישראל ואם הוא עצמו מעורב בדבר, כבר אין זה לשם שמים, אלא לשם עצמו.

ואומרים בשם הגר"ס צוק"ל: כי על האדם להזהר מאד שלא יתחלף לו קדוש שם שמים, בקדוש עצמו. 'וכל מחלוקת שאינה לשם שמים' אין לה קיום ותקוה ועלולה להביא חרבן נורא. וכאשר היה באמת ש'מחלוקת קרח ועדתו' הביאה חרבן לכולם עד שנהיו לבלועים ושרופים וירדו חיים שאולה ונדונים בכל מיני דינים. ולחד מאן דאמר; נאבדו גם מעולם הבא.

וזהו הלמוד שלמדה לנו המשנה מה היא 'מחלוקת שלא לשם שמים'. כי גם 'מחלוקת' כזו 'של קרח ועדתו' שלא קמו בדורות שאחריהם גדולים כמותם בגדולתם. שהיו "נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם" בדורו של משה ושהיתה

"רב לך", כלומר: אל תבקש מעלה כזו שכבר נגזר שלא תגיע אליה.

הרי שגם במחלוקת קרח ועדתו, היה ענין של בקשת המעלה ורדיפה אחריה. ולא עוד, אלא שאנו למדים בפרשה שם, שהיה משה רבנו מתירא שלא תעמוד להם גדולתם. ולא אך מפני קרח לבד היה מתירא, אלא גם מפני דתן ואבירם בעלי מחלוקתו עוד במצרים, גם עליהם נאמר: "ניחר למשה מאד ויאמר אל ה' אל תפן אל מנחתם" ('במדבר' טז). וכתב הראב"ע ז"ל: 'דתן ואבירם היו אנשים גדולים והקריבו מנחה קודם זה המעשה. וזה טעם; אל תפן אל מנחתם' ופנה אלי' עכ"ל.

הרי שנתירא משה רבנו שתתקבל מנחתם ותדחה בקשתו. ולכאורה, איך עלה על דעתו כן? והרי "זבח רשעים תועבה" ('משלי' כא). ואיך תתקבל מנחתם? ועל כרחק שעד גמר המעשה לא חרץ משה רבנו את דינם לרשעים, אלא לטועים. וחזר אחריהם להחזירם בתשובה. ולכן היה חושש אולי תתקבל מנחתם, כי היו אנשים גדולים ועם היותם בעלי מחלוקת היו להם גם זכויות גדולות, עד כדי כך שמשה רבנו היה מתירא והתפלל שלא תעמוד להם זכותם ולא תצא תקלה לישראל.

נמצא שאין כאן ענין של מחלוקת רגילה של אנשים פשוטים, שהרי התורה העידה בפירושו, שאנשים אשר קמו לפני משה היו "נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם". ופירשו ז"ל ('סנהדרין' קי): "נשיאי עדה" מיוחדים שבעדה. "קראי מועד" שהיו יודעים לעבר שנים ולקבוע חדשים. "אנשי שם" שהיה להם שם בכל העולם'. ולא לחנם עלה בידם להקהיל את כל העדה לפני משה להתריס כנגדו, כי גדול היה קרח ודבריו היו נשמעים כדברי הלכה מפי השמועה. וכבר הביא החסיד בעל השל"ה בסדרו, רמז האר"י הקדוש ז"ל: "צדיק פתמר יפרח" ('תהילים' צב). סופי תיבות: קרח ומה נשגבים הדברים! על פי הדברים האלה תתישב השאלה, איך העמידה המשנה מחלוקתו של קרח בהשוואה למחלוקתם של הלל ושמאי? כי כל האסון במחלוקתם בתחילתם היה רק בה'שלא לשם שמים', שירדה תורה לסוף דעתם הטועה, כי עם כל רדיפתם אחרי המעלה, לא היה הכל לשם שמים, כי לא היתה כאן מחלוקת מופשטת בהלכה,

הלכה

מדיני קריאת התורה והפטרה

ההלכות שלפנינו מבוססות עפ"י השו"ע וה'משנה ברורה'

תיקנו חכמים לקרוא הפטרה בנביא מענינה של פרשת השבוע. וטעם תקנה זו: לפי שפעם גזרו הגוים על ישראל שלא יקראו בתורה ובמקום זאת קראו בנביא. ומאז אף על פי שבטלה הגזירה לא בטל המנהג. וקוראים תחילה בתורה ולאחר מכן בנביא. (רפד סק"ג).

הגר"א מוילנא הנהיג בקהילתו לקרוא את הפטרה מתוך נביא הכתוב בקלף בקדושה כדין. וכך נתפשט בהרבה קהילות ואשרי חלקם. אולם גם אלו שאין להם נביאים מקלף, לא יקראו את הפטרה מתוך החומש, אלא מתוך ספר נביא שלם. ובדיעבד אם אין להם נביא שלם, יקראו מהחומש ולא יבטלו את הפטרה. (רפד סק"א). ■

וטהורים, כדכתיב: **"אמרות ה' אמרות טהרות"** (תהילים' יב). (רפב סקי"ח).

במועדים מוציאים ספר תורה שני, לקרוא בו פרשת מוסף היום, אולם בשבת, אף שמקריבין בה קרבן מוסף אין מוציאים ספר תורה לקרוא פרשת מוסף. לפי שבפרשת מוסף של שבת יש רק שני פסקים ואין מוציאים ספר תורה לקרוא בו פחות מג' פסוקים. (רפג א).

בתוספות כתבו טעם נוסף שאין מוציאים ס"ת שני לקרוא בו את פרשת המוסף: לפי שקריאת הפטרה היא מענינה של הקריאה בספר תורה שלפניה ואם היו מוציאים בשבת ספר תורה שני לקרוא מוסף שבת, היו קוראים כל השבתות קריאת הפטרה שוה. (רפג סק"א).

הנותן ספר תורה לשליח הצבור וכן המקבלו, צריך שיהיה ביד ימין ואפילו מי שהוא איטר ישתמש לזה בימין, שטעמו של דבר לפי שהתורה הניתנה בימין. שנאמר: **"מימינו אשדת למו"** ('דברים' לג). (רפב א שעה"צ ב).

מצות קריאת התורה בשבת היא מדרבנן. והיא תקנה קדומה שנתקנה על ידי משה רבנו לקרוא בתורה בשבת ובשני וחמישי, שלא יהו ג' ימים בלא תורה.

בבתי כנסיות רבים מוכרים את העליות למרבה במחיר ויש סמך מה'זוהר' להדר בקניית ששי וכן עלית אחרון חביבה, אבל ח"ו להתקוטט בעבור עליה מסיימת, שכל אותיות תורה קדושים

דברי אגדה

כאלו כל מלאכתו עשויה. ויכבד שבת בכסות נקיה ושלחן ערוך כפי מה שיוכל. ויאכל שלש סעודות. אל ידבר שום דבר בחפציו הצריכים לו, אך בחפצי שמים. כי אף שאילת שלום, התירו בקושי. ואל יפסיע פסיעה גסה אם לא ללכת לדבר מצוה. ולא שום טורח אל יעשה. ואל ידבר מאוהביו שמתו ומכל עגמת נפש. כללו של דבר נקרא יום עונג ומנוחה. ויוסיף מן החול על הקדש. ואל יוציא דמעה מעיניו. וישמרהו כהלכותיו ע"פ רבותינו ע"ה'. ■

שדרשו: "והיה ביום הששי והכינו את" (שמות' טז) זה השחזות סכין ועוד דרשו: "וידעת כי שלום אהלך" (איוב' ה). זה השחזות סכין. כי אם קהה הברזל ולא יוכל לחתוך, אין זה שלום בית.

וירחץ פניו ידיו ורגליו בחמין לערב אחר שעשה כל צרכיו. וכל מה שיעשה יחשוב לעשות לכבוד שבת. ויוסיף מחול על הקדש. ועם חשכה ימשמש בבגדיו וידליק בעוד השמש בראש האילנות. וכשקדש היום יתפלל של שבת 'וינח'. ויתענג ויסיר מלבו כל אנחה וכל מחשבה,

זה לשון רבנו יונה בספר 'היראה': **'בערב שבת יטרח לסעודת שבת ואפילו יש לו כמה עבדים, יטרח הוא בעצמו לכבוד שבת הנקראת כלה ומלכה ושקולה כנגד כל המצוות. וישתדל בתקוני השבת, כמו ש'רבא, מלח שיבטא' (קדושין' מא).**

ולפי כחו יקנה מעדנים לעונג שבת. ולא יאכל בע"ש מן המנחה ולמעלה פן יפסיד סעודת שבת. וסמוך לערב יערוך שלחן כסא ומנורה. ויכין הכל כוסות וקערות. ויהיה זהיר ביין לקדוש היום. ויטול צפרניו בכל ערב שבת וישחיו סכיניו כמו

הנהגות צדיקים

שבאחד השבועות האחרונים לחייו, כשהוא חולה ורפה-אונים, התאמץ לעלות במוצאי שבת לתפלת מעריב להיכל הישיבה. כשהגיע למדרגות, התברר לו שמסיימים כעת להתפלל. אולם, הוא המשיך והשתרך בשארית כחותיו בכדי להגיע אל ההיכל. שאל אותו מלוהו: "טרחה זו למה, הן כבר גומרים להתפלל"?

נתן בו רבי יחזקאל עינים טובות והשיבו: "תפלה בצבור היא מצוה מדרבנן וקל וחומר לתפלת ערבית שהיא רשות ואילו לברך את בני הישיבה בברכת שבוע טוב, היא מצוה דאורייתא **"ואהבת לרעך כמוך"** (ויקרא' יט). על כן אני ממשיך לעלות כדי לקיים מצוה זו". ■

למתפללים, הוא תלה מודעה על כך בשערי בית הכנסת, כשיצא רבי אלחנן מבית הכנסת לאחר תפילת מעריב, נתקלו עיניו במודעה והמשיך לדרכו.

בן המשפחה, הגאון ר' משה שטרנבוך ראב"ד העדה החרדית, סיפר: שבמשך כל השבת לא ניתן היה להכיר ברבי אלחנן איזה שינוי כלשהו. הוא נהג כמנהגו כל הימים בשמחה ובמאור פנים. אולם אך סיימנו את ההבדלה במוצאי שבת קדש, מיד פרץ בבכי נרגש שנמשך כמה שעות ללא הפוגה, כל נסיוננו להרגיעו ולהשיב רוחו עליו עלו בתוהו.

● **מעשה ברבי יחזקאל סרנא זצ"ל:**

על רבי אלחנן וסרמן זצ"ל מסופר: הלא רבי אלחנן היה תלמידו המובהק של רבנו ה'חפץ חיים' בזמן פטירתו של ה'חפץ חיים' שהה רבי אלחנן באנגליה כדי לאסוף כסף למען הישיבה שעמד בראשה. רבי אלחנן התאכסן בבית משפחת שטרנבוך הידועה ברוחב לבה. ה'חפץ חיים' נפטר ביום ששי (כ"ד אלול תרצ"ג) ומשפחת שטרנבוך קבלה את הידיעה המעציבה עוד לפני שבת.

אולם בני המשפחה אשר ידעו כי רבי אלחנן היה קשור מאד עם ה'חפץ חיים', לא גילתה לו את הידיעה המרה כדי שלא להעיב עליו את שמחת השבת המתקרבת. גם לגבאי בית הכנסת נודע על פטירתו של רבנו ה'חפץ חיים' והוא מצא לנכון להודיע על כך

פרשת 'קרח'

"וַיֵּרַץ אֶל תּוֹךְ הַקָּהָל...
וַיִּתֵּן אֶת הַקִּטְרֹת וַיִּכְפֹּר עַל הָעָם"

כמה הציל אהרן בריצה זו?

פנינים לפרשה

"נִיחַח קִרַח בֶּן יִצְחָר בֶּן קֵהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וָאֶבְיָרָם בְּנֵי אֱלִיָּאָב" (טז א)

מה שהתורה לא פירטה את יחוסן של דתן ואבירם כמו שפירטה אצל קרח, י"ל: משום שקרח נכנס למחלוקת בגלל יחוסו הגדול ואילו הם סתם נכנסו למחלוקת, לכן לא פירטה יחוסם, שאין בזה קשר וענין למחלוקת כלל.

"אִתָּה נָהַם וְאַהֲרֹן" (טז טז)

סופי התיבות הללו - המן, כתב רבנו אפרים: שבא לרמוז כי המן וקורח שוים במחלוקתם, זה נלחם עם משה שהיה גדול הדור וזה נלחם עם מרדכי שהיה גדול הדור. זה מת בירידה לתוך האדמה. וזה מת בעליה, שתלאוהו על העץ למעלה מן האדמה.

"הֲרַמּוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת" (יז י)
מובא בשם המהרי"ל דיסקין זצ"ל, להעיר בזה כמה הערות: א. לעיל כתוב: "הַבְּדִלּוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת" (טז כא). ולמה כאן כתוב: "הֲרַמּוּ"? שינוי לשון זה אומר דרשני.
ב. פה כתוב: "הָעֵדָה" וכן בפסוק הבא: "וְיָשִׁים קִטְרֹת וְהוֹלִיךְ מֵהֲרָה אֶל הָעֵדָה" ואילו אח"כ כתוב: "וַיֵּרַץ אֶל תּוֹךְ הַקָּהָל" למה לא כתוב בו ג"כ לשון: "הָעֵדָה"?
ג. מדוע סיים הכתוב: "נִיחַיֵּהוּ הַמֵּתִים

מאות אלף ושלושת אלפים וחמש מאות וחמשים, (כמבואר ב'במדבר' א מו). ועתה צא וחשוב מספר 'אחד מארבעים': מכל אלף יוצא עשרים וחמש. יעלו יחד לשש מאות אלף - סך חמשה עשר אלף. ולשלושת אלפים - סך חמשה ושבעים. ולחמש מאות וחמשים - סך שלושה עשר ועוד ג' רבעים. ובסך הכל עולה לסך חמשה עשר אלף ושמונים ושמונה וג' רבעים. והנה האיש של הג' רבעים יש לו עוד רבע שצריך לחיות ואיתא בחז"ל ב'שבת' (לב.): "אם יש עליו מְלֶאֶךְ מְלִיץ אֶחָד מִנֵּי אֱלֹהִים" ('איוב' לג). ואף אם יש תשעה ותשעים וכו' באותו מלאך לחובה וא' לזכות נצול. מכ"ש אם יש בו רבע. וא"כ החשבון צ"ל סך: חמשה עשר אלף ושמונה ושמונים שהיו צריכים למות כפי חשבון התרומה.

ועתה מספר החשבון שהיו מתים במגפה; "אַרְבָּעָה עָשָׂר אֱלֹף וּשְׁבַע מֵאוֹת מְלִבְד הַמֵּתִים עַל דְּבַר קִרַח". והיינו: שגם אותם צריך לחשוב לחשבון התרומה והמה היו מאתים וחמשים איש. בסך הכל: י"ד אלפים וט' מאות וחמשים. וחשוב ג"כ קרח ודתן ואבירם ונמצא בסך הכל: י"ד אלפים וט' מאות וחמשים ושלושה איש

שמתו. נמצא שחסר עוד מזה המספר עד המספר תרומה שהיו צריכין למות ט"ו אלף ושמונה ושמונים, סך קל"ה אנשים שנצולו והוא מספר: "קָהָל". וזהו שהציל אהרן בקטורת שנתן "וַיִּכַּפֵּר עַל הָעָם" וזהו מש"כ: "וַיֵּרַץ אֶל תּוֹךְ הַקָּהָל... וַיִּתֵּן אֶת הַקִּטְרֹת וַיִּכְפֹּר עַל הָעָם". היינו: שבקטורת, הציל מספר "קָהָל", שהיו צריכים למות עוד מספר קהל אנשים ובמה שרץ ונתן את הקטורת הציל אותם ונשארו בחיים. והנה מספר בני ישראל היו שש

ורו"ק היטב.

"והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ניצא פרח ניצץ ציץ וניגמל שקדים" (יו כג)

כתב רבנו בחיי: מה שגמל שקדים ולא פרי אחר, שהוא פרי מכובד וממהר לצאת משנה לשנה יותר משאר פירות. מפני זה נקראו "שקדים" מלשון: שקידה, כמו שנאמר: "כפי שקד אני על דברי לעשתו" (ירמיה' א). והפרי הזה מר מתחלתו. וכן לשון זה של "שקדים" נזכר על מדת הדין לעולם: "ניגמל שקדים", "מקל שקד אני ראיה". כלומר: ענף עם השקדים שבו שהם מרים, רמז על פורענות ועל מרידות מדת הדין המתוחה בחרבן בהמ"ק ע"י נבוכדנצר.

שכן אמר ג"כ: "סיר נפות אני ראיה ופניו מפני צפונה" (שם). וכן כתוב מפורש: "וישקד ה' על הרעה" (דניאל' ט). וא"כ המטה הזה שגמל שקדים, מתוך שם הפרי ומהירתו וטעמו, אנו למדין שכל המערער על הכהונה הקב"ה ממחר להפרע ממנו ומותח כנגדו מדת הדין. כמו שמצינו בעזויה המלך ששלח ידו להקטיר קטרת במקום כהן וכתוב בו: "והצרעת זרחה במצחו" (דה"ב כו).

"וזה לה תרומת מתנם" (יח יא) כתב רבנו אפרים: למעלה נאמר: "זה יהיה לה" הרי שנאמר במתנות הכהונה פעמים תיבת: "זה" שהם בגימטריא: כ"ד, לרמזו על עשרים וארבעה מתנות כהונה שניתנו להם.

"כפי שקד הוא לכם חלף עבדתכם באהל מועד" (יח לא)

והנה לעיל (כד) משמע: חלף נחלתם בא"י, לכן הם מקבלים המעשר. ביאר בזה רבנו ה'חתם סופר', די"ל: דהנה כל שבט קבל אחד מחלק י"ב שבארץ ישראל. וללוי אחד מעשר. נמצא שהלוי מרויח חומש על חלקו המגיעו. זה החומש הוא שכר השמירה באהל מועד. דמצינו: "ומאתים לנטרים את פריו" (שיר השירים' ח). ועיין ברש"י סוף 'שיר השירים' שהוא החומש מ"אלף לה שלמה" ונוטלים הנוטרים מאתים שכר שמירה. וה"נ הלויים חלף עבודתם מקבלים תוספת חומש. ■

לאור דרישת הקהל המבצע ממשיך עד גמר המלאי, מהרו...!

1 שחרורון 8 ג'יגה 100 ש"ח
1 אנצקלופדיה 100 ש"ח
ספרית 'שופר' 520 הרצאות

13 דיסקים mp3 ב-130 ש"ח

כל ה-CD/DVD ב-10 ש"ח
חלוקת קלטות טייפ ווידאו
חינם במשרד

לע"נ הרה"ג יהודה שפירא זצ"ל

ניתן להשיג בהרצאות או במשרדי 'שופר' טלפון: 03-677779

WWW.SHOFAR.NET

ח.ל.ט

האם יש חיוב לזכור בכל יום מעשה מרים?

מערכת 'חברותא'

מיוחדת 'גנזי המלך'

שאלה: האם יש מצוה מן התורה, להזכיר כל יום, את העונש שעשה הקב"ה למרים?

תשובה: חז"ל (בתורת כהנים', תחילת פרשת 'בחוקותי') דרשו את הפסוק: **'זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה ה' אֱלֹהֶיךָ לְמִרְיָם בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם'** ('דברים' כד). כך: **'יִכּוֹל (תזכור את מה שעשה ה' למרים) בלבדך? (בלבד ולא בדבור) - כשהוא אומר [בפסוק הקודם]: "הַשְּׁמֵר בְּנִגְעַת הַצֵּרֶעַת לְשֹׁמֵר מֵאֵד וְלַעֲשׂוֹת", הרי שמירת הלב אמורה. הא מה אני מקיים "זָכוֹר"? - שתהא שונה בפיה.'**

ומשמע, לכאורה, שיש חיוב מן התורה להזכיר בפה, את מה שעשה ה' למרים.

עוד דרשו חז"ל (ב'ספרי' על פסוק זה): **'וכי מה ענין זה לזה? נתנו הענין אצלו, ללמדך; שאין נגעים באים, אלא על לשון הרע. והרי דברים ק"ו; ומה מרים שלא דברה; אלא שלא בפניו של משה ולהנייתו של משה ולשבחו של מקום ולבנינו של עולם, כך נענשה! המדבר בגנותו של חברו ברכים, על אחת כמה וכמה!'**

ופירשו הראשונים, שכונת התורה לומר: התבוננו מה אירע למרים הנביאה, שדברה באחיה. שהיתה גדולה ממנו בשנים וגידלתו על ברכיה וסיכנה בעצמה להצילו מן היס. והיא לא דברה בגנותו, אלא טעתה שהשוותו לשאר נביאים. והוא לא הקפיד על כל הדברים האלו, שנאמר: **'וְהָאִישׁ מִשָּׂה עָנּוּ מֵאֵד'** ('במדבר' יב). ואף על פי כן מיד נענשה בצרעת! קל

זה במצות עשה, להזכיר בפה תמיד את העונש הגדול שעשה ה' למרים על זה. ונצטוונו להודיעו לבנינו ולספר בו לדורות.

ומוסיף עוד הרמב"ן ואומר, בסוף פרשת 'תצא': **'ואע"פ שהיה ראוי גם להסתירו שלא לדבר בגנותו של צדיקים, אבל צוה הכתוב להודיעו ולגלותו כדי שתהא אזהרת לשון הרע שימה בפיהם, מפני שהוא חטא גדול.'**

ולכן מנה הרמב"ן מצוה זו במנין המצוות. וכתב ה'מנחת חנוך': שלפיו, בכל פעם שמדבר לשון הרע, ביטל מצות עשה זו ועובר על: **"הַשְּׁמֵר בְּנִגְעַת הַצֵּרֶעַת"**.

לדברי הסמ"ק (כד) מצות זכירה זו בפה, היא בכל יום.

אך יש הסוברים שדי לזכור זאת פעם אחת בשנה, כמו בזכירת עמלק. ויוצאים ידי חובת הזכירה כשקוראים בתורה בפרשת השבוע. ('זית רענן' ל'ילקוט שמעוני' ריש 'בחוקותי' וכ"כ ב'מחצית השקל' ס ב).

ומבאר ה'מגן אברהם' (שם): את הסבה שלא תיקנו לה קריאה מיוחדת, מפני שהיא גנותם של ישראל!

וכתבו המקובלים: שכשאומר בברכה שלפני קריאת שמע את התיבות **'לְהוֹדוֹת לְה'**, יכוין: שהפה נברא אך ורק להודות ולא לדבר לשון הרע! ובזה יזכור מעשה מרים. [מג"א שם בשם ספר הכונות וכתבים. ובסדור הריעב"ן כתב שבזה יקיים זכירה בלב].

והחיד"א ז"ל בספרו 'יוסף תהלות' על 'תהלים' (לט ד) כתב: שהגלות הארוך הוא לתקן לה"ר הכולל שדברו ישראל ושכתבו המקובלים דתיקונו בתלמוד תורה. ■

וחומר לבני אדם הרשעים הטפשים, שמרבים לדבר גדולות ונפלאות. [רמב"ם 'טומאת צרעת' טז ט. ודומה לזה; ברמב"ן 'דברים' שם].

ולכן, יש ראשונים [רמב"ן שם ברעת רש"י],

שפירשו: שאין זכירה זו מצות עשה, אלא ספור ועצה. שאם באת להזהר שלא תלקה בצרעת, לא תספר לשון הרע, לפי שתזכור העשוי למרים, שדברה באחיה ולקתה בנגעים. וכן לא הזכירו מצוה זו רוב מוני המצוות.

אך ספר 'החנוך' (מצוה של) כתב: שיש בכך מצוה, אך די בכך, שנזכור בלב ואין צורך לומר בפה.

אך מאידך, הרשב"ם (וכן 'דעת זקנים' לבעלי התוספות). כתבו: שזוהי אמנם אזהרה, אבל היא אינה שייכת לכל אדם ואינה עוסקת באיסור לשון הרע, אלא היא אזהרה מדיני הצרעת, שאפילו נצטרע מלך כעוזהו, צריך להרחיקו ולעשות לו ככל אשר יורו הכהנים. שהרי מרים, אף על פי שהיתה נביאה ואחות המלך ואחות כהן גדול, אף על פי כן הרחיקה והסגירה כשאר המצורעים.

גם הראב"ד והר"ש משנין (לתו"כ שם) סוברים שזכירה זו, אינה עוסקת באיסור לשון הרע, אלא היא ציווי ללמוד הלכות נגעים.

אך הרמב"ן עצמו בפירושו על התורה (ובספר 'המצוות' עשין הנוספין ז) סובר: שזוהי מצות עשה ממש, להשמר בנגע הצרעת.

דהיינו: לשמור מאד שלא תבוא לך צרעת על ידי לשון הרע.

וזו אזהרה להמנע מלשון הרע בין בגלוי ובין בסתר, בין במתכוין להזיק ולהבזות ובין שאין מתכוין להזיק כלל. ולדעתו, מלבד זאת, גם נצטוונו על

הרב זכריה יצחק שליט"א
קריאה בתימנית
של פרשיות התורה
בנוסף שאמי ובלדי

זיתן להשיג במשרדי ישופר, מתתיהו 10, בני ברק 03-677779

לפרסום צלצל עוד היום ותפוס לך מקום
552 6777779-03 שלוחה

נסיעה לקברות הצדיקים

עם הרב אמנון יצחק

זכאי
"חי כפליים"
40% הנחה!!!

ביום שלישי כט' תמוז 21.07.09
 יציאה בשעה 7:30 בדיוק מנקודות האיסוף

המסלול:

קבר רבי שמעון בר יוחאי זיע"א	11:00 מירון
קבר רבי יונתן בן עוזיאל זיע"א	12:00 עמוקא
ארוחת צהרים כיד המלך	14:00 מלון כינר
הרצאה של הרב אמנון יצחק שליט"א	15:30 מלון כינר
קבר רבי מאיר בעל הנס זיע"א	17:30 טבריה

הישיבה בהפרדה מלאה בלבד!
 ההרשמה במשרדי 'שופר' רח' מתתיהו 10, בני ברק
טל: 03-6777779

ארגון "ותתפלל חנה" - כולל מדרש ראובן חולון - ראשון לציון

מזמין את הציבור לנופש חמישי ששי שבת במלון "כינר קלאסיק" המפואר בתאריך י"ב תמוז פרשת "בלק" 02-04/07/09 (למנינם)

בהשתתפות:
 הרב יצחק כהן צמח שליט"א רב שכונה בחולון והפייטן דוד שלמה שירו הי"ו

בתכנית:
 ✓ חוף כנרת
 ✓ בריכה בהפרדה
 ✓ אטרקציות
 ✓ פעילויות לילדים
 ✓ הגרלות ופרסים
 ✓ עונג שבת
 ✓ ועוד הפתעות

הגאלא ענק!
 טיפוס צהרי מיוחד
 וזמל פתיחים יקחי עכר

ונתרו חדרים אחרונים!!!

במחיר 1490 לזוג
 * חדר נוסף

למרתים: נמתלי 054-773167-054
אייל 052-5500654

החלה ההרשמה לנופש משפחות ב"חקוק בלב", מול הכנרת

בין התאריכים:
 מחזור א' י"ב-טו באב 02.08.09-06.08.09
 מחזור ב' י"ט-כ"ג באב 09.08.09-13.08.09

במחיר 600 ש"ח ללילה לכל המשפחה

לפרטים והרשמה: 050-9751105
050-3116071

יעמודו על הברכה

שרית בת ברכה זוהר בן צביה והילדים לפרנסה והתחזקות הצלחה וברכה

אהרון בן סימונה אורית בת אהובה שיעלה זיווגם יפה וחיים טובים ומאושרים יחד וחיוק באמונה שלמה

להרויח בגדול!
בתכנית:

'כח כפלים'

מלאו הוראת קבע זו על סך \$28*

ותקבלו חינם:

'גנזי המלך'

CD's

טיולים

סעודה

סופ"ש

הוראה לחיוב חשבון לתוכנית 'כח כפלים' למשך שנה מינימום

תאריך

לכבוד בנק _____ כתובת הבנק _____ מס' הסניף _____
 1. אני/ו הח"מ שם בעל/י החשבון _____ משפחה _____ מס' זהות / ח.פ. _____
 רח' _____ מס' _____ עיר _____ מיקוד _____ טל. בבית _____ מלאפון _____

מס' חשבון בבנק	סוג חשבון	קוד מסלקה
2 3 9 2	מוסר	קוד מוסר
2 3 9 2	אסמכתא / מס' מזהה של הלקוח בחברה	קוד מסלוקה
2 3 9 2	מוסר	קוד מוסר
2 3 9 2	מוסר	קוד מוסר

נתונים: לכם בזה הוראה לחיוב חשבון/נו הר"ל בשיעכם, בנין תרומתי ל"שומר" בסכומים ובמועדים שיוצאו לכם מירי מעם במסגרת באמצעי מנטרי, או רשימות ע"י "שומר" כמפורט מסה ב"פרטי הרשאה".
 2) ידוע לי/לנו כי: א. הוראה זו ניתנת לביטול ע"י הודעה מפורטת מאתנו בכתב לבנק ול"שומר" שתכנס לתוקף יום עסקים אחד לאחר מותן ההודעה בבנק וכן ניתנת לביטול ע"י הוראת כל דין. ב. אחיה/נחיה רשאים/ים לביטול טראש חיוב מסוים ובלבד, שהודעה על כך תימסר על ידי/נו לבנק בכתב, לפחות יום עסקים אחד לפני מועד החיוב. ג. אחיה/נחיה רשאים/ים לביטול חיוב, לא יותר מתשעים ימים סמוע החיוב, אם אוכח/נוכח לבנק, כי החיוב אינו תואם את הסוגים או הסכומים שנקבעו בכתב הרשאה, אם נקבעו. 3) ידוע לי/נו כי הפרטים שצוינו בכתב הרשאה ומילויים, הם נכונים ועל/נו להסדיר את המוטב. 4) ידוע לי/נו כי סכומי החיוב ע"י הרשאה זו, יופיעו בדפי החשבון וכי לא תישלח לי/נו ע"י הבנק הודעה מיוחדת בנין חיובים אלה. 5) הבנק יפעל בהתאם להוראות בכתב הרשאה זה, כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, וכל עוד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת כפינוע. 6) הבנק רשאי להוציא/נו מן ההסדר המפורט בכתב הרשאה זה, אם תהיה לו סבה סבירה לכך, ויודיע לי/נו על כך מיד לאחר קבלת החלטתו. תוך ציון הסיבה. 7) נא לאשר ל"שומר" בסמך המוצבר לוח, קבלת הוראות אלו מפורט/מאונן.

פרטי הרשאה:

1. סכום החיוב ושוועד, יקבע שנת לתי ע"י "שומר" ע"י (תקדימות לקביעתם)
 2. מרטי החיוב (סמן במשבצת המתאימה)
 \$ 28 זכאות ליחיד
 \$ 56 זכאות לחוג

תורם נכבד, שים לב: הוראה לחיוב חשבון זו אמורה להגיע לבנק דרך 'שומר' עליך לשלוח את המוטב ל"שומר" ת.ד. 2711 בני ברק, טל: 03-6777779